**CURTEA DE APEL NORD**

Dosarul nr. 1r-8/2026 Judecătoria Orhei, sediul Central
1-25093127-03-1r-12012026 Judecător: Iurie Movilă

**D E C I Z I E**
**În numele Legii**

04 iunie 2026 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord
În componența:
Președintele completului, judecătorul: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Aurelia Andronache și Ludmila Iarmaliuc

a judecat în ședință de judecată, în ordine de recurs, recursul avocatului Radu Cezar Crețu în interesele inculpatului Rusu Constantin, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 03 decembrie 2025 în cauza penală privind condamnarea lui:

**Rusu Constantin** *****, a.n. *****, c/p *****, originar din s*****în relații de concubinaj, la întreținere un copil minor, studii medii, neangajat în câmpul muncii, nesupus serviciului militar, cetățean al Republicii Moldova, anterior nejudecat;

- în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal,

***Cauza a fost examinată în baza art.364[1] Cod de procedură penală, judecata pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.***

**Termenul de judecare a cauzei**:
În instanța de fond: *01.07.2025 - 03.12.2025*;
În instanța de recurs: *12.01.2026 - 04.06.2026*.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținându-se cont de argumentele recursului, materialele cauzei, pentru expunere asupra recursului, Colegiul penal,-

**C O N S T A T Ă:**

Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 03 decembrie 2025, Rusu Constantin a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 80[1] Cod penal, fiindu-i stabilită

pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, echivalentul a 25000 (douăzeci și cinci mii) lei.

S-a explicat lui Rusu Constantin că, potrivit art. 64 alin. ($3^1$) Cod penal, acesta este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătesc în cel mult 72 de ore din momentul în care sentința devine executorie. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

Corpul delict automobilul de model „Opel Astra", cu numărul de înmatriculare 61- TN-SJ, care se păstrează la parcarea specială din mun. Orhei, str. Unirii 49 B, la intrarea în vigoare a sentinței, urmează a fi restituit posesorului legal Rusu Constantin.

Corpurile delicte: element din plastic de culoare neagră; parte componentă a barei de protecție din față; carcasa din plastic de culoare neagră a unei oglinzii retrovizoare dreapta, cu inscripția GM13155401; oglinda retrovizoare exterioară dreapta cu inscripția 430236R, care se păstrează la camera de păstrare a IP Orhei, la intrarea în vigoare a sentinței, urmează a fi restituit posesorului legal Rusu Constantin.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de ***** împotriva lui Rusu Constantin privind repararea prejudiciului material, moral, biologic și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

S-a încasat de la Rusu Constantin în beneficiul lui *****, a sumei de 8.488,63 lei (opt mii patru sute optzeci și opt lei, 63 bani), cu titlu de prejudiciu material; a sumei de 30000 (treizeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu biologic; a sumei de 50000 (cincizeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral; şi a sumei de 15000 (cincisprezece mii) lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

S-a încasat de la Rusu Constantin în beneficiul bugetului de stat, suma de 320 (trei sute douăzeci) lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză instanța de fond, *în fapt,* a constatat că, Rusu Constantin, la data de 19 aprilie 2025, aproximativ la ora 07:20, pe traseul R6, în regiunea bornei kilometrice 50-86,70 metri, în satul Pelivan, raionul Orhei, conducând automobilul de marca „Opel Astra", cu numărul de înmatriculare 61-TN-SJ, fără a deține permis de conducere, nefiind sub influența băuturilor alcoolice, se deplasa pe prima bandă de circulație în direcția mun. Chișinău. În timpul deplasării, acesta nu a manifestat prudență sporită în trafic, nu a ținut cont de totalitatea factorilor ce caracterizau condițiile rutiere, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier, de care trebuie să țină seama orice conducător la determinarea vitezei care să asigure deplasarea în siguranță. Totodată, nu a apreciat corect situația rutieră în care se afla și nu a adaptat o viteză corespunzătoare condițiilor de drum, ceea ce a dus la pierderea controlului asupra direcției de mers a automobilului.

În consecință, conducătorul auto a tamponat pietonul *****, născut la *****, care coborâse în acel moment din camionul marca „Mercedes”, cu numărul de înmatriculare *****, staționat pe acostament. În urma impactului, pietonul a fost proiectat în portbagajul unui alt automobil, marca „Toyota Corolla Verso”, cu numărul de înmatriculare *****, aflat și acesta staționat pe acostament, pe partea dreaptă a carosabilului.

În rezultatul accidentului rutier, lui *****, i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de fractură închisă a ramurii superioare os pubis pe dreapta, fractură închisă masiv trohanterian pe dreapta fără deplasare de fragmente, fractură închisă radius drept în loc tipic, fractură închisă de falangă distală deget I a plantei drepte fără deplasare, plagă contuză supraorbital pe dreapta, excoriații în regiunea coapsei drepte, plantei stângi care conform raportului de expertiză judiciară nr. 202525D0087 din 14 mai 2025, sunt calificate sub formă de leziuni corporale medii, iar automobilului de model „Toyota Corolla Verso”, cu numărul de înmatriculare ***** i-au fost cauzate deteriorări minore.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmate de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept* faptele inculpatului Rusu Constantin întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal – *încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății.*

Până la începerea cercetării judecătorești în prima instanță inculpatul a declarat personal prin înscris autentic că, recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să aibă loc în baza art. 364[1] Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la etapa de urmărire penală, care a fost acceptată prin încheierea instanței de judecată.

**Exercitarea căilor de atac:**

Împotriva sentinței instanței de fond a declarat recurs avocatului Radu Cezar Crețu în interesele inculpatului Rusu Constantin, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței în latura acțiunii civile, și pronunțarea unei noi decizii prin care să fie admisă parțial acțiunea civilă înaintată de ***** și dispunerea încasării de la Rusu Constantin în beneficiul lui *****a sumei de 3.688,63 lei, cu titlu de prejudiciu material, și a sumei de 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, iar în rest acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului s-a invocat că inculpatul a recunoscut integral vina, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364[1] CPP. Fapta a fost săvârșită din imprudență, fără intenție, iar inculpatul a manifestat pe tot parcursul procesului o conduită procesuală loială, achitând benevol suma de 2 000 lei părții vătămate îndată după incident, cât acesta se afla la spital şi exprimând constant disponibilitatea de a repara prejudiciul într-un cuantum

rezonabil.

Subsecvent, inculpatul a recunoscut vinovăția fiind audiat în calitate de bănuit, cât şi de învinuit, a solicitat un acord de recunoaștere sau împăcarea cu partea vătămată. Din păcate, la momentul recunoașterii în calitate învinuit, au fost purtate ultimele negocieri cu partea vătămată, însă care a manifestat solicitări de 240 000 lei - 360 000 lei, invocând diverse prejudicii nejustificate, care la caz aceasta ar constitui o îmbogățire nejustificată.

Astfel, dat fiind faptul, că partea vătămată avea pretenții exagerat de mare, a fost imposibilă împăcarea părților la faza urmăririi penale, astfel cauza penală a fost transmisă instanței de judecată, iar suplimentar inculpatul a fost impus la plata amenzii.

Concomitent, se evidențiază că leziunile suferite de partea vătămată au fost încadrate ca vătămări corporale medii, fără sechele permanente, fără stabilirea unui grad de invaliditate și fără pierderea definitivă a capacității de muncă.

În acest context, recurentul consideră că instanța de fond neîntemeiat a admis prejudiciul material în cuantum de 8 488,63 lei, fără a analiza caracterul necesar, direct şi inevitabil al tuturor cheltuielilor pretinse. Or, conform art. 118 Cod de procedură civilă, aplicabil acțiunii civile în procesul penal, sarcina probei revine reclamantului, iar despăgubirile pot fi acordate doar pentru prejudiciul real şi dovedit. Respectiv, se evidențiază că o parte din cheltuielile admise (deplasări, combustibil) nu au legătură directă şi exclusivă cu tratamentul medical, fiind speculative.

În acest sens, se evidențiază că la motivarea prejudiciului material au fost prezentate 8 bonuri fiscale de achiziționare a combustibilului în sumă totală de 3600 lei, după cum urmează: 1) bon combustibil 28.05.2025 în sumă de 400 lei (17 litri benzină); 2) bon combustibil 05.06.2025 în sumă de 600 lei (26 litri benzină); 3) bon combustibil 09.06.2025 în sumă de 800 lei (43 litri motorină); 4) bon combustibil 13.06.2025 în sumă de 400 lei (17 litri benzină); 5) bon combustibil 23.06.2025 în sumă de 500 lei (21 litri benzină); 6) bon combustibil 28.06.2025 în sumă de 200 lei (8 ltr benzină); 7) bon combustibil 05.07.2025 în sumă de 300 lei; 8) bon combustibil 22.07.2025 în sumă de 400 lei (19 1itri motorină).

Recurentul consideră, că pot fi luate în considerare doar bonurile din 09.06.2025 şi 13.06.2025, cînd partea vătămată a fost internat şi externat în spital. În rest, partea vătămată nu a prezentat care sunt motivele şi necesitatea alimentării cu combustibil şi de ce acesta constituie prejudiciu material suportat în urma infracțiunii săvârșite. Mai mult ca atât, s-a atenționat că valoarea bonurilor din 09.06.2025 şi 13.06.2025 diferă substanțial, iar achiziția de combustibil din 09.06.2025 în sumă de 800 lei este exorbitant de mare pentru o călătorie Orhei-Chișinău (internarea în spital în Chișinău), din care motive consideră că poate fi

admisă doar în partea sumei de 400 lei, corespunzător bonului de plată din 13.06.2025.

Suplimentar, în partea prejudiciului material se invocă că s-a solicitat suma de 4 888,63 lei pentru medicamente, la care inculpatul nu a obiectat, însă instanța a omis să deducă suma de 2 000 lei achitată benevol de inculpat, fapt recunoscut în ședința de judecată de către partea vătămată.

În consecință, se statuează că urma a fi admisă parțial pretenția privind repararea prejudiciului material, urmând a fi încasată suma de 800 lei pentru combustibil, 4.888,63 lei pentru medicamente, din care urma a fi dedusă suma de 2 000 lei, achitată anterior de către inculpat, iar în total să fie încasate 3.688,63 lei.

În subsidiar, consideră că pretenția privind repararea prejudiciului biologic urma a fi respinsă, întru cît părții vătămate nu i-a fost cauzat careva prejudiciul biologic. În același timp, apărarea invocă disproporționalitatea prejudiciului moral stabilit în cuantum de 50 000 lei, care este unul excesiv în raport cu caracterul imprudent al faptei; lipsa sechelelor permanente; durata redusă a tratamentului; conduita post-delictuală a inculpatului.

Astfel, recurentul consideră că la aprecierea daunei morale în speță, instanța urmează să țină cont nivelul (gradul) suportării de către partea vătămată a suferințelor fizice, vârsta părții vătămate, capacitatea inculpatului de a recupera prejudiciul moral, condițiile socio-economice. Or, acțiunea civilă în cadrul procesului penal nu poate servi ca un prilej de dobândire a unor avantaje materiale şi a unor venituri.

Respectiv, prejudiciul moral nu poate fi evaluat pe baza unui mercurial economic, neavând o valoare bănească, iar instanța urmează să o încaseze într-un cuantum rezonabil, care să nu reprezinte în același timp şi o pedeapsă pentru inculpat, dar şi o sursă de îmbogățire pentru partea civilă, ținându-se seama şi de condițiile generale economico-sociale, din care motive se conchide că ținând cont de comportamentul inculpatului, a prejudiciului cauzat, precum şi din practica instanțelor naționale, la caz este incident un prejudiciu moral în sumă de 10 000 lei.

Finalmente, recurentul consideră a fi nejustificate cheltuielile de asistență juridică dispuse spre încasare, fără a se demonstra necesitatea, proporționalitatea şi participarea efectivă a avocatului părții vătămate în faza de urmărire penală. Or, potrivit practicii judiciare, cheltuielile de asistență juridică se acordă doar în măsura în care sunt reale, necesare și rezonabile, condiții neîndeplinite în speță.

La fel, se evidențiază că cheltuielile de asistență juridică nu au fost necesare, ori avocatul părții vătămate nu a participat la faza urmăririi penale, dar a intervenit abia în instanța de judecată.

**Argumentele părților:**

Potrivit prevederilor art. 447 alin. (1), (2) Cod procedură penală recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. **(2)** Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului și a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

**Aprecierea instanței de recurs:**

***Cercetând materialele cauzei penale în raport cu argumentele invocate, verificând legalitatea și temeinicia sentinței în baza materialelor dosarului, Colegiul penal consideră necesar de a admite recursul avocatului Radu Cezar Crețu în interesele inculpatului Rusu Constantin, cu casarea parțială a sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 03 decembrie 2025 în latura civilă, rejudecarea cauzei și emiterea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, din următoarele considerente:***

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. $1^4$) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs sentințele pronunțate în procedura pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Potrivit art. $364^1$ alin. (10) și (11) Cod de procedură penală, sentința adoptată în condițiile prezentului articol poate fi atacată cu recurs, invocându-se doar erorile procesuale şi măsura de pedeapsă stabilită. **(11)** Recursul se judecă de către instanța ierarhic superioară în conformitate cu prevederile art.447 şi 448.

Conform art. 448 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Potrivit art.449 alin. (1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, şi ia una din următoarele soluții: rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului.

În fortificarea acestei soluții Colegiul reține că, prezenta cauză a fost judecată de către instanța de fond în temeiul art. $364^1$ Cod de procedură penală, adică în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, acceptate de către inculpat în corespundere cu alin. (3) a normei vizate prin cererea depusă până la începerea cercetării judecătorești, potrivit căreia el a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu.

În fapt, Colegiul concluzionează, caracterul întemeiat al sentinței de condamnare în latura ce ține de constatarea faptelor penale și încadrarea juridică

corectă a acțiunilor inculpatului Rusu Constantin, rezultată din examinarea ei obiectivă și multiaspectuală, cu cercetarea nemijlocită de către instanța de fond a bazei probante administrate pe caz, la care părțile au avut acces în egală măsură.

Prin prisma probatoriului administrat instanța a stabilit ca fiind dovedită pe deplin vinovăția inculpatului Rusu Constantin în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, echivalentul a 25000 (douăzeci și cinci mii) lei.

La fel, Colegiul penal reține că sentința corespunde prevederilor art.384, art. 389, art. 364[1] Cod de procedură penală, conține probe de vinovăție acceptate de inculpat și sub acest aspect sentința nici nu se contestă.

Potrivit textului recursului înaintat rezultă că, avocatul Radu Cezar Crețu în interesele inculpatului Rusu Constantin este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de fond, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, precum și cu individualizarea pedepsei, însă nu este de acord cu sentința în latura soluționării acțiunii civile.

Nici partea acuzării nu a atacat sentința în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului și nici în partea stabilirii și individualizării pedepsei, motiv pentru care instanța de recurs nu purcede la judecarea fondului cauzei, dar se v-a expune doar în latura soluționării acțiunii civile.

În continuare, reieșind din limitele recursului înaintat Colegiul penal constată că prima instanță în mod întemeiat a admis pretențiile părții vătămate ***** privind repararea prejudiciului material, a celui moral și a recuperării cheltuielilor de asistență juridică, însă în mod eronat a dispus încasarea prejudiciului biologic, din următoarele considerente:

Potrivit art. 225, art. 219 alin. (1), art. 385 alin. (1) pct. 11) și art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța care soluționează cauza penală este obligată să examineze și acțiunea civilă, iar în cazul pronunțării unei sentințe de condamnare urmează să admită acțiunea civilă în măsura în care sunt dovedite existența prejudiciului, întinderea acestuia și legătura de cauzalitate cu infracțiunea săvârșită.

În acest sens Colegiul penal reține că în cadrul cercetării judecătorești partea vătămată ***** prin intermediul avocatului Denis Staruș a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva inculpatului Rusu Constantin, prin care a solicitat încasarea prejudiciului material în mărime de 8.488,63 lei ce reprezintă cheltuieli pentru medicamente, analize și combustibil pentru deplasarea la spital; a prejudiciului biologic în cuantum de 100 000 lei, provocat ca urmare a provocării leziunilor corporale medii și lezarea integrității corporale de lungă durată; a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei; precum și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 15 000 lei.

La fel, Colegiul penal atestă că, la acțiunea civilă au fost anexate o serie de bonuri (f.d.208-220, vol. I).

Totodată, din conținutul apelului declarat, Colegiul penal conchide că inculpatul Rusu Constantin recunoaște pretenția privind recuperarea prejudiciului material în mărime de 4.888,63 lei, suportată în legătură cu procurarea medicamentelor și a investigațiilor medicale, însă consideră că din suma respectivă urmează a fi dedusă suma de 2000 lei, achitată părții vătămate și suma de 800 lei, cu titlu de cheltuieli de transport, iar în rest pretenția urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

În acest sens, Colegiul penal analizând bonurile de plată anexate la acțiunea civilă, conchide că prima instanță în mod întemeiat a admis pretenția privind repararea prejudiciului material în mărime de 8.488,63 lei, ce reprezintă suma reală a cheltuielilor de tratament, de investigații medicale și a cheltuielilor de transport suportate de ***** în urma acțiunilor ilegale ale inculpatului, iar prin prisma răspunderii delictuale prevăzute la art. 1998 alin. (1) Cod civil, inculpatul Rusu Constantin este obligat să repare prejudiciul cauzat părții vătămate/civile anume în cuantumul respectiv.

Alegațiile recurentului potrivit cărora din cuantumul prejudiciului material urmează a fi dedusă suma de 2 000 lei, pretins restituită benevol părții vătămate de către Rusu Constantin, nu pot fi reținute de Colegiul penal. Or, din materialele cauzei nu rezultă că suma respectivă a fost achitată cu titlu de reparare a prejudiciului material solicitat prin acțiunea civilă și nici că aceasta a fost luată în calcul la determinarea cuantumului despăgubirilor acordate de prima instanță.

Totodată, recurentul nu a prezentat probe concludente care să confirme destinația exactă a plății și caracterul acesteia de despăgubire parțială a prejudiciului material cauzat prin infracțiune.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal nu poate reține nici argumentele recurentului referitoare la cuantumul cheltuielilor de transport ce urmează a fi compensate din contul inculpatului Rusu Constantin, or, cheltuielile de transport au fost confirmate prin înscrisurile anexate la acțiunea civilă, iar instanța de fond a verificat caracterul real, necesar și rezonabil al acestora în raport cu necesitatea deplasărilor efectuate de partea vătămată în mun. Chișinău pentru efectuarea suplimentară a investigațiilor medicale.

Mai mult ca atât, Colegiul penal conchide că data achiziționării combustibilului coincide cu data investigațiilor la Clinica de Traumatologie și Ortopedie din mun. Chișinău.

Altfel, Colegiul penal reține că instanța de fond în mod întemeiat a concluzionat că suma solicitată cu titlu de cheltuieli de transport face parte din prejudiciul material cauzat părții vătămate și urmează a fi reparată integral de către inculpat, în conformitate cu principiul reparării depline a prejudiciului.

***Cu privire la prejudiciul biologic***, Colegiul penal statuează că în conformitate cu art. 9 alin.(1) și (2) lit. f) din Codul civil, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sânt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile legislației civile. Drepturile și obligațiile civile apar: în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane.

Conform art.16 alin.(1) lit. g) din Codul civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Astfel, repararea prejudiciilor reprezintă acea metodă de apărare a drepturilor civile încălcate, care dă posibilitate persoanei drepturile căreia au fost lezate să ceară repararea integrală a acestora (art.19 Cod civil).

În accepțiunea art.19 alin. (1), (3) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. **(3)** Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

Potrivit art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art. 2033 Cod civil, în cazul vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății, pe lângă repararea prejudiciului patrimonial şi celui moral, se va plăti o despăgubire separată pentru însăși vătămare (prejudiciul biologic).Vătămarea sănătății cuprinde şi vătămarea sănătății mintale doar dacă ea se manifestă printr-o maladie sau o stare care necesită asistenta ori un serviciu medical.

Aici, se relevă că noțiunea de prejudiciu biologic se deduce din prevederile art. 19 alin. (3) Cod civil, potrivit căruia prejudiciu biologic presupune pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman.

Respectiv, pentru antrenarea răspunderii delictuale ca urmare a cauzării prejudiciului biologic, urmează a fi întrunite următoarele condiții: - modificarea aspectului exterior, adică a caracteristicilor morfologice ale persoanei; - reducerea eficienței psiho-fizice, adică diminuarea posibilității de utilizare a propriului corp; - reducerea capacităților sociale, adică a aptitudinii de afirmare a persoanei în mediul ambiant prin relaționare cu și/sau alți indivizi; - pierderea sau reducerea capacității generale de muncă; - pierderea sau lezionarea dreptului de a alege în mod liber meseriei sau profesiei; - depunerea unui efort major în desfășurarea propriei activități, fără pierderea sau reducerea câștigului realizat.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că nu orice vătămare a integrității corporale sau a sănătății acordă dreptul persoanei vătămate la repararea prejudiciului biologic, ci doar acele vătămării care duc la pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman descrise supra.

La caz, ***** pretinde repararea prejudiciului biologic ca urmare a leziuni corporale sub formă de fractură închisă a ramurei superioare os pubis pe dreapta, fractură închisă masiv trohanterian pe dreapta fără deplasare de fragmente, fractură închisă radius drept în loc tipic, fractură închisă de falangă distală deget I a plantei drepte fără deplasare, plagă contuză supraorbital pe dreapta, excoriații în regiunea coapsei drepte, plantei stângi, care potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202525D0087 din 14 mai 2025, se califică ca vătămare corporală medie.

În acest sens, Colegiul penal concluzionează că vătămările corporale constatate la ***** nu duc la pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman, prin urmare ultimului nu i-a fost cauzat careva prejudiciu biologic, circumstanțe ce înlătură răspunderea delictuală a pârâtului Rusu Constantin în acest sens, din care considerente capătul respectiv de acțiune urmează a fi respins ca neîntemeiat.

***Cu privire la recuperarea prejudiciului moral***, Colegiul penal constată că potrivit art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel ce acționează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege şi prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Potrivit art. 2036 alin. (1), (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (*suferinţe psihice sau fizice*) pin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc, iar potrivit art. 2037 alin. (1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului și de măsura în care această compensație poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Prin noțiunea de *prejudiciu moral* se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobândite prin lege (***viaţa*****,** sănătatea, demnitatea şi reputația profesională, inviolabilitatea vieţii personale, secretul de familie şi personal), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor etc).

Corespunzător, instanța de apel evidențiază că fiecare persoană care pretinde că a suferit este în drept să-şi estimeze prejudiciul moral suferit, dar

numai instanța de judecată este împuternicită prin lege să determine mărimea prejudiciului moral prin echivalent bănesc, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de personalitatea părții vătămate, de circumstanțele cazului concret.

Astfel, caracterul şi gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Totodată, pe lângă gravitatea prejudiciului moral ce trebuie luată în seamă pentru stabilirea despăgubirii, trebuie să se analizeze și un al doilea criteriu, cel al echității. Or, dacă gravitatea prejudiciului moral este mare, și despăgubirea ce trebuie acordată trebuie să fie una substanțială. Despăgubirea trebuie să fie una justă, rațională, echitabilă, adică în așa fel stabilită încât să asigure efectiv o compensație suficientă, dar nu exagerată, a prejudiciului moral suferit.

În acest sens, Colegiul penal, reține că, prejudiciu moral urmează a fi reparat în conformitate cu principiul echității, iar art.41 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului definește noțiunea de „*reparaţie echitabilă*” şi se aplică atât pentru prejudiciile materiale, cât şi pentru cele morale.

Prin urmare, dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale şi dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractuale nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.

La fel, Colegiul penal remarcă că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce privește proba prejudiciului moral, constatând în repetate rânduri că proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciul şi raportul de cauzalitate să fie prezumate, instanțele urmând să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existență a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu şi a împrejurărilor în care a fost săvârșită, soluția fiind determinată de caracterul subiectiv, intern al prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă *(cauza A. împotriva Norvegiei, nr. 28070/06, 9 aprilie 2009).*

Mai mult, în cauzele *Danev împotriva Bulgariei şi Iovtchev împotriva Bulgariei* Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut în esență încălcarea Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, după ce a considerat că abordarea formalistă a instanțelor naţionale, care atribuiseră reclamantului obligaţia de a dovedi existența unui prejudiciu moral cauzat de fapta ilegală prin dovezi susceptibile să confirme manifestări externe

ale suferințelor lui fizice sau psihologice, avuseseră ca rezultat privarea reclamantului de despăgubirea pe care ar fi trebuit să o obțină.

În această pondere, luând în considerație toate circumstanțele cauzei, instanța de fond just a constatat că, însuși faptul tragerii la răspundere penală a inculpatului Rusu Constantin și aplicarea unei pedepse penale, nu ar constitui pentru partea vătămată *****, o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit în urma săvârșirii de către inculpat a infracțiunii.

La fel, Colegiul penal conchide că la stabilirea *reparației echitabilă*, prima instanță a ținut cont de caracterul și gravitatea prejudiciului moral provocat, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, de măsura în care această despăgubire poate aduce o satisfacție echitabilă succesorului părții vătămate, căreia în rezultatul comiterii infracțiunii, în mod inevitabil i-a fost provocate suferințe psihice majore, dat fiind faptul că în urma acțiunilor intenționate ale inculpatului Rusu Constantin și a pierdut tatăl.

Respectiv, evaluând la caz prejudiciul moral în cuantum stabilit de către prima instanță, Colegiul penal conchide că suma stabilită este întemeiată, bazată efectiv pe o legătură cauzală dintre acțiunile inculpatului Rusu Constantin și suferințele psihice suportate de către partea vătămată *****, iar suma dispusă spre încasare fiind una rezonabilă, proporțională, suficientă şi echitabilă suferințelor suportate de partea vătămată.

Colegiul penal remarcă că soluția respectivă este compatibilă și cu practica Curții Supreme de Justiție expusă în cauza penală 1ra-833/2023, § 25-27 (încheierea cu privire la inadmisibilitatea recursului învinuirea lui Alexandru Darii) în care Curtea a atestat că, în urma unui accident rutier produs din vina condamnatului, două părți vătămate au avut de suferit și li s-au produs vătămări corporale medii și grave, în ultimul caz fiind necesare îngrijiri medicale pe o perioadă îndelungată și recuperare postoperatorie. S-a considerat că sumele acordate de instanțele inferioare (80.000 de lei și, respectiv, 150.000 de lei) nu au fost vădit nerezonabile prin prisma art. 2037 Cod civil, a jurisprudenței CtEDO și a Recomandării Curții Supreme de Justiție nr. 6.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal consideră că soluția instanței de fond sub aspectul cuantumului prejudiciului moral este legală și temeinică, fără a fi stabilite prezența circumstanțelor care ar permite instanței de apel să reducă cuantumul sumei dispuse spre încasare până la limita solicită de recurent.

***Finalmente***, Colegiul penal constată a fi întemeiată și soluția primei instanțe privind recuperarea de la inculpatului Rusu Constantin în beneficiului părții vătămate Rusu Constantin a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3500 lei, or, potrivit art. 96 alin. (1) și ($1^1$) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea

au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În acest sens, Colegiul penal din materialele dosarului atestă cu certitudine faptul că partea vătămată ***** atât pe parcursul urmării penale, precum și în cadrul examinării cauzei penale în instanța de fond a fost asistată de către avocatul Radu Cezar Crețu în baza mandatului avocațional din seria MA nr. 2302895 din 23.06.2025 (f.d.161, vol.I).

La fel instanța de apel evidențiază că, suportarea cheltuielilor respective de către partea vătămată ***** integral este confirmată prin bonul de plată seria PL nr. 463353 din 23.07.2025 în mărime de 15 000 lei, achitată în contul BAA ”Titan” (f.d.221, vol.I).

Prin urmare Colegiul judiciar relevă că, suma dispusă spre încasare de către instanța de judecată cu titlu de cheltuieli de asistență juridică este în corespundere cu prevederile pct. 12 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.6 din 24.12.2012 privind modificarea şi completarea Hotărârii explicative „Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației despre încasarea cheltuielilor de judecată în cauzele civile” nr. 25 din 28.06.2004, care recomandă că pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: - complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; - aportul avocatului la soluționarea cauzei; - timpul şi munca depusă de avocat; - aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); - faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; - rezultatul obținut; - restricțiile de timp impuse de client şi de circumstanțele cauzei; - natura şi durata relației dintre avocat şi client; - experiența, reputația şi abilitatea avocatului; - justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; - suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză;- alți factori, la discreția instanței”.

În lumina celor expuse Colegiul penal conchide că, suma în mărime de 15 000 lei încasată din contul inculpatului Rusu Constantin în beneficiul părții vătămate ***** a fost una reală, necesară și rezonabilă.

Generalizând aspectele invocate, Colegiul penal conchide că recursul avocatului Radu Cezar Crețu în interesele inculpatului Rusu Constantin urmează a fi admis, cu casarea parțială a sentinței în cauză în latura civilă, rejudecarea cauzei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în sensul descris supra, și cu menținerea fără modificări a celorlalte dispoziții ale sentinței.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. (2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

**D E C I D E :**

Recursul avocatului Radu Cezar Crețu în interesele inculpatului Rusu Constantin, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 03 decembrie 2025, prin care Rusu Constantin a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, se admite, cu casarea parțială a sentinței în cauză, în latura civilă, rejudecarea cauzei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâre, după cum urmează:

Pretenția avocatului Denis Staruș în interesele părții vătămate ***** privind repararea prejudiciului biologic, se respinge ne fiind neîntemeiată.

În rest, dispozițiile sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 03 decembrie 2025, în latura stabilirii vinovăției, individualizării pedepsei, repararea prejudiciului material și moral, a cheltuielilor de asistență juridică, precum și a recuperării cheltuielilor judiciare și soluționării soartei corpurilor delicte, se mențin fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

**Președintele completului:** **Judecător:** **Judecător:**